

EUOKRISEN FÖRDJUPAS, ”RÄDDNINGSFONDENS” UTÖKNING SAKNAR FINANSIERING, EU IN I EN DJUPARE EFTERDEMOKRATISK PERIOD

1. Bakgrund

I medlemsinformation 2011-09-01: ”EU har lämnat demokratin: Lissabonfördraget och folkrätten – brotten mot fördragen om ekonomisk och monetär politik – brotten mot fördragets procedurordning – ett införande av euroobligationer bäddar för en ny skuldskris” redogörs för det rättsliga och demokratiska förfallet i EU. EU har trätt in i en efterdemokratisk period, när EU-eliten inte respekterar folkrätten och regelverket enligt fördragen då de går utöver sina befogenheter.

I avsnitt ”3. Brotten mot fördragen under eurokrisen” ges också en redogörelse för hur Grekland i strid med fördragen först fick stöd med ett lån på 110 miljarder euro, varav 80 miljarder från euroländerna och 30 miljarder från IMF, Internationella valutafonden.

”På morgontimmarna den 10 maj antog rådet med finansministrarna en plan till skydd för euron på 750 miljarder euro, varav 60 miljarder kom från en lånefacilitet som hittills bara använts för EU-länder utanför euron, 440 miljarder i lånegarantier från euroländerna och 250 miljarder euro från IMF. DN 11/5 -10 Samma dag, den 10 maj kl 03.15 meddelade Europeiska centralbanken (ECB) att man är redo att stödköpa statsobligationer.” SvD 11/5 -10 De 440 miljarder euro i lånegarantier från euroländerna samlades sedan i Europeiska finansiella stabilitetsfaciliteten (EFSF). Det första stödpaketet till Grekland räckte inte utan ytterligare ett på 109 miljarder euro beviljades den 21 juli av ett ”Minieuropeiskt råd” för eurozonen. Privata långgivare beräknades skriva ned sina lån till den grekiska staten med 21 procent. DN 23/10 -11 ECB stödköpte statsobligationer när räntan på dessa hade passerat smärtgränsen för tioåriga lån, som brukar vanligen anges till ca 7 procent för enskilda länder. För länder med mycket hög skuldsättning och obetydlig tillväxt som Italien eller negativ tillväxt som Grekland är smärtgränsen betydligt lägre.

I avsnitt 3 redogörs för hur ECB i början av augusti i år för första gången på fem månader börjat stödköpa irländska och portugisiska statspapper och sedan för första gången den 8 augusti börjat köpa italienska och spanska statsobligationer. Men den 4 augusti hade ECB inte stödköpt spanska och italienska obligationer. ”Enligt läckor till medierna var det två tyskarna i ECB-ledningen, chefen för Bundesbank Jens Weidman och ECB:s chefsekonom Jürgen Stark, som tillsammans med Beneluxländerna motsatte sig stödköpen.” SvD 6/8 -11 Tysklands centralbank hävdade ”att ECB agerar bortom sina egentliga befogenheter.” DN 9/8 -11

Men mellan den 4 och 8 augusti, fredagen den 5 augusti höll Frankrikes president Nicolas Sarkozy, Tysklands förbundskansler Angela Merkel och Spaniens premiärminister Zapatero en telefonkonferens. Det är alldeles uppenbart, att duon Merkel och Sarkozy sedan gav ECB en instruktion att börja stödköpa spanska och italienska statsobligationer. Stödköpen är bortom ECB:s befogenheter och ökar riskerna för skattebetalarna i övriga EU-länder. Jürgen Stark avgick sedan från ECB av ”personliga skäl”. Det är starkt, att det finns rakryggade personer som inte böjer sig för EU-elitens maktfullkomlighet.

2. Eurokrisen fördjupas i Grekland och Italien. ”Räddningsfonden” EFSF ska utökas igen

Vid sidan av Grekland, Irland, Portugal och Spanien fick Italien med statsskuld på 120 procent av av BNP (Bruttonationalprodukten) eller 1900 miljarder euro och en obetydlig tillväxt försämrade kreditvärdighet med allt högre räntor på finansmarknaderna som en följd under 2011.

I juli beviljade euroländerna sig en utvidgad eurokrisfond, EFSF. Lånegarantierna utökades till 780 miljarder euro, vilket ska säkerställa en utlåningskapacitet på 440 miljarder euro, eftersom högsta kreditbetyg krävs för acceptans på finansmarknaden. Tysklands bidrag höjs från 123 till 211 miljarder euro. Dessutom skulle EFSF få stödköpa statsobligationer på andrahandsmarknaden, kapitalisera banker och ge lån till stater utan något särskilt åtstramningsprogram. SvD 30/9 -11 Förändringarna godkändes sedan av de 17 euroländernas parlament.

”En åtgärd som är långt ifrån populär bland tyskarna – hela 74 procent av tyskarna sade i en opinionsundersökning förra månaden att de var emot en ökning av räddningsfonden.” SvD 12/10 -11

Grekland drabbades samtidigt av nya sparpaket med ”neddragningar i den offentliga sektorn där fram till 2015 minst 150 000 statstjänstemän ska sägas upp.” SvD 30/9 -11 ”**Några** åtgärder som de Greklands politiker genomfört: **Mindre offentlig sektor:** 30 000 anställda sägs upp – de anställda har ett år på sig att hitta ett nytt jobb. Under tiden sänks deras löner med 60 procent. 730 000 människor är anställda i offentliga sektorn och många av dem har tidigare lovat livstidsanställning. **Minskade pensioner:** Den vars pension översteg 1200 euro har redan fått se den sänkt med 15 procent. Nu föreslås pensionerna sänkas med ytterligare 20 procent. **Högre moms:** Momsen har stigit från 19 till 23 procent. **Fler och högre skatter:** Skatter har höjts på bland annat bilar, tobak och alkohol men även stora företagsvinster. En höjd fastighetsskatt kommer antagligen att förlängas till 2014. IMF har kritiserat Grekland för att rikta in sig alltför mycket på skattehöjningar i stället för effektivisering. TT-Reuters” SvD 28/9 -11

Den extrema åtstramningspolitiken slår hårt på efterfrågan och verkar depressivt och kontraproduktivt på tillväxten och möjligheterna att betala räntor och amortera på statsskulden, som i stället bara ökar. Anställda och företag slås ut på löpande band. Den sociala misären breder ut sig.

Greklands finansminister Evangelos Venizelos sade i början av oktober: ”- I slutet av nästa år kommer recessionen att ha sänkt bruttonationalprodukten med 15 procent”. SvD 12/10 -11

”**Trojkan**/av EU, ECB och IMF/ **kritiserade** att regeringen i Aten misslyckats att sänka budgetunderskottet till 7,6 procent av BNP i år. Experterna utgår i stället från ca 9 procent, medan de offentliga skulderna rusar iväg mot 172 procent av BNP.” SvD 12/10 -11

I stället för att från början angripa Greklands skuldberg genom en kraftfull nedskrivning av statsskulden har EU pytsat ut mer pengar i form av lån som bara flyttat notan från bankerna, som erhållit riskpremier, till skattebetalarna i euroländerna så att skuldsituationen för Grekland bara förvärrats. Det var inte konstigt, att börserna reagerade. Situationen var ohållbar.

”Sedan 2008 har landets bruttonationalprodukt minskat med nästan 14 procent, den privata konsumtionen backat med cirka 15 procent och investeringarna faller som en sten.” SvD 28/10 -11 Trojkan ”rekommenderade att nästa delkredit på 8 miljarder euro betalas ut till Aten.” ”Livbojen som trojkan nu kastar ut till Aten hjälper Europa att vinna tid. Samma sak gäller för beslutet att skjuta på EU-toppmötet i Bryssel från 18 oktober till 23 oktober, en söndag då börserna är stängda.” SvD 12/10 -11 Och Tysklands regering drog måndagen den 17 oktober ned förväntningarna inför

EU-toppmötet den 23 oktober. ” - Vi kommer inte ha någon definitiv lösning till helgen, sade Wolfgang Schäuble /Tysklands finansminister/ enligt Reuters igår.” SvD 18/10 -11

Protesterna i Grekland blev mer omfattande den 19 och 20 oktober. ”En ny strejkvåg kulminerar onsdag-torsdag, då över två miljoner greker i två dygn lägger ned sitt arbete. I grekisk press spekuleras det i om socialistregeringen klarar trycket denna gång.

Två års djupare finansiell kris och fyra år med recession har fått stora delar av folket att tröttna på regeringens åtstramningar, ökad arbetslöshet och ihållande recession.” SvD 18/10 -11

På tisdagskvällen den 18 oktober försökte Greklands premiärminister Giorgos Papandreou få stöd av det största oppositionspartiet Ny Demokrati för ett nytt sparpaket. ” **Ett försök att få** oppositionens stöd misslyckades sent på tisdagskvällen när oppositionsledaren Antonis Samaras från Nea Dimokratia vägrade att backa upp Papandreous sparpaket.

- Jag talar inte med en man som är panikslagen och som baktalar och kränker alla, fräste Samaras som hävdar att svångremspolitiken utlöst en ond cirkel där ekonomin tvärbromsar, skatteintäkter sjunker och budgetproblemen ökar ju mer man stramar åt.” SvD 20/10 -11

Sparpaketet som parlamentet antog den 20 oktober innehöll bl a : ”Lönekostnaderna i den offentliga sektorn krymps med 2 miljarder euro. Lönerna sänks med 15 procent och i statsägda företag med 30 procent. ... Utgifterna för socialbidrag sänks med 1,1 miljarder euro i år. Skatterna höjs med 2.32 miljarder euro i år. Bland annat stiger momsens i restauranger från 13 till 23 procent. Det införs en solidaritetsskatt och en lyxskatt.” SvD 20/10 -11 Pensionerna sjunker enligt tidigare förslag. Dessutom ska omfattande utförsäljningar, privatiseringar av statliga företag ske enligt tidigare beslut.

På ett år har 400 000 personer förlorat jobbet. AB 9/11 -11

”Arbetslösheten på 14,7 procent är på väg mot 17 procent. Nästan hälften av landets ungdomar i arbetsför ålder står utan jobb.” SvD 28/10 -11

Det blev uppenbart, att EU:s hittillsvarande åtgärder med stödlån utan en omedelbar kraftfull skuldnedskrivning men med en extrem åtstramningspolitik hade bara förvärrat situationen för Grekland och notan hade flyttats från bankerna, som fått riskpremier, till skattebetalarna i euroländerna. Nya pengar hade kastats efter dåliga. Samtidigt fick Italien svårigheter att finansiera sin statsskuld på finansmarknaderna och ECB stödköpte italienska statspapper. Nu stod valutaunionen EMU inför ännu större problem, eftersom Italiens ekonomi är den tredje största i eurogruppen. Europeiska rådets möte flyttades från den 17 till den 23 oktober och Tyskland drog ned på förväntningarna om en definitiv lösning.

Bankerna kom i fokus vid diskussionerna om större skuldnedskrivningar och hur de skulle hållas under armarna. 1) Men man bör komma ihåg ”de totalt 800 miljarder euro som Europas banker dragit in i vinst sedan 2005.” SvD 23/10 -11

Mötet den 23 oktober gav inget resultat. I stället kallades till ett extra möte onsdagen den 26 oktober. Innan vi går in på det mötet är det intressant att notera vad Frankrikes president Nicolas Sarkozy sade i en TV-intervju på torsdagskvällen. ”Han förklarade att det var ett misstag att släppa in Grekland i euroområdet – men att 'Europa är en familj' och att han aldrig skulle svika en familjemedlem, något hans stora barn och tidigare fruar antagligen inte alls skulle hålla med om.” DN 30/10 -11 Det är det som är kärnproblemet för valutaunionen EMU att den inte är ett optimalt valutaområde. Olikheterna är för stora – t ex beträffande ekonomisk struktur, konkurrenskraft och korruption – vilket skapar allvarliga störningar. EMU är inget annat än ett superstatsprojekt förenat med stora ekonomiska risker för skattebetalarna.

- 1) Se Andreas Cerevenkas artikel ”Så desarmeras bankbomben” i SvD Näringsliv 30/10 -11 som baseras på det tal Bank of Englands chef för finansiell stabilitet, Andrew Haldane höll den gångna veckan om den statliga insättningsgarantin som lett till betydligt större risktagande och enorm skuldsättning samt kortsiktigt mycket större vinster och enorma VD-

ersättningar.

3. Utökningen av ”räddningsfonden” EFSF saknar finansiering

Fram till det extra mötet med Europeiska rådet den 26 oktober hade Europeiska centralbanken köpt statsobligationer för totalt 173,5 miljarder euro (SvD 31/10 -11) från framför allt eurokrisländerna och satt alltså med Svarte Petter i balansräkningen, något som hårt kritikserats av tyska centralbanken Bundesbank och är ett fördragsbrott. Man kan knappast påstå att, att ECB är en välskött centralbank. Det har blivit ett problem i sammanhanget.

Inför Europeiska rådets möte på kvällen den 26 oktober hade den tyska förbundsdagen samma dag sagt ja till att förse krisfonden EFSF med en ”hävstång” som innebär att garantibeloppet, men också riskerna för de europeiska skattebetalarna, avses mångfaldigas. ”Regeringspartierna hade inför omröstningen enats med oppositionen om att hävstången medför 'förändrade risker', att Europeiska centralbanken ska återgå till sin ursprungliga roll och sluta att köpa statsobligationer samt att en skatt på finanstransaktioner ska införas.” DN 27/10 -11

Europeiska rådet samlades på kvällen den 26 oktober och ”eurogruppen” tog över under småtimmarna med en oklar utvidgning av den skräddningsfonden EFSF, som i själva verket är ett Luxemburgbaserat företag med euroländerna som delägare. Resultatet innehåller principiella ståndpunkter och avsiktsförklaringar. ”Bland annat föreslås EFSF belånas upp till fyra eller fem gånger, vilket skulle ge fonden en slagkraft på över 1000 miljarder euro. Vem som ska stå för pengarna var dock osagt, vilket lämnar marknaden mycket att önska.” SvD 28/10 -11 ”EFSF ska erbjuda försäkringar på nya lån som krisländerna tar ; försäkringar som långivarna kan ta. Det sänker statens lånekostnader eftersom den kan utnyttja EFSF:s högre kreditbetyg.” DN 29/10 -11

Euroländerna vill inte själva satsa nya, friska pengar i räddningsfonden men tror att länder med stora valutaserver som t ex Kina och Norge skulle göra så. Det är något blåögt och dålig tajmning med hänsyn till den samtidiga, planerade – men otillräckliga – 50 procentiga nedskrivningen av Greklands skulder till privata långgivare som beräknas innebära kvarvarande offentliga skulder på 120 procent av BNP år 2020, vilket fortfarande är en mycket riskfylld situation. ”Att Kina och Norge skulle satsa några större belopp torde kunna förpassas till kategorin önsketänkande. EU:s ordförande Herman Van Rompuy kanske skulle kasta in en Harry Boy till helgen när han ändå är igång ?” SvD 28/10 -11

Räddningsfonden EFSF sitter med minst sagt osäkra lån och är knappast ett attraktivt placerngsobjekt. Svaren från tänkta intressenter var knappast positiva. ”Frankrikes president Nicolas Sarkozy hade under dagen telefonsamtal med sin kinesiska motpart Hu Jintao men några detaljer från sammanträdet fanns igår inte att tillgå.” SvD 28/10 -11
”- Brasilien har inga sådana planer. De måste hitta lösningarna på de europeiska problemen inom Europa, sade finansminister Guido Mantega, enligt Reuters i onsdags.” DN 28/10 -11

Dagens Nyheter skrev den 29 oktober: ”Redan på fredagen var chefen för räddningsfonden EFSF i Peking för att locka Kina att hjälpa euroområdet ur skuldskrisen. Kina är svagt positivt men lär ställa hårda motkrav för att bidra till räddningsauktionen.” I slutet av artikeln framgår Kinas allmänna inställning: ”- Det sista Kina vill är att slänga bort pengar ur landets rikedom och framstå som en källa till dunna pengar, säger Li Daokui, ledamot i Kinas bankutskott, till Financial Times.”

Utan nya, friska pengar är den utvidgade räddningsfonden som Kejsarens nya kläder och man kan inte hantera större krishärdar ens på kort sikt. Förstärkningen från lånegarantier på 440 miljarder till 1000 miljarder euro har ingen täckning.

”Dessutom är en betydande del redan in-tecknat. Kvar finns drygt 200 miljarder euro i

lånegarantier.” DN 29/10 -11 De räcker inte för Italien.

G20-mötet i Cannes den 3 november med Sarkozy som ordförande resulterade inte heller i några nya pengar till räddningsfonden.

”Ett problem med den grekiska så kallade lösningen är också att EU låtsas som att det inte är en konkurs (vilket det är). Därför utlöses inte heller de kreditförsäkringar, så kallade CDS-kontrakt, som många obligationsägare köpt. När det väl brinner svarar alltså försäkringsbolaget med ett rått skratt och ett långfinger. Vem vill köpa risfyllda statspapper på de premisserna?” SvD 28/10 -11

Bankerna och finansbolagen ska enligt räddningsplanen höja kapitaltäckningen till 9 procent av de riskviktade tillgångarna senast den 30 juni 2012. SvD 28/10 -11 Mer eget kapital behövs alltså för utlåningen.

Enligt räddningsplanen ska EFSF ”kunna ingripa när banker eller stater saknar medel”. SvD 28/10 -11

Trots stödköpen av italienska statsobligationer har räntan på finansmarknaderna nått ohållbara nivåer för Italien. Någon lösning fanns inte framme.

Men för att de eurokrisdrabade länderna ska kunna betala räntorna och amortera på statsskulderna behövs tillväxt som alstrar överskott i de offentliga finanserna. Den dåliga konkurrenskraften hämmar tillväxten ”och någon snabb turbokur i form av devalveringar finns inte att tillgå.” SvD 28/10 -11

I stället för den ”fasta” växelkursen med euron som valuta skulle ett återinförande av en nationell rörlig valuta resultera i en kraftig depreciering som i motsvarande mån förbilligar exporten till utlandet och den utländska turismen samtidigt som importen fördyras till förmån för inhemska företag. Det är en snabbkur för att kraftfullt förstärka konkurrenskraften och tillväxten. En egen styrränta kan sänkas under ECB:s ränta och på så vis stimulera investeringarna på ett helt annat sätt och säkra tillväxten. Att låna tagna i euro blir betydligt dyrare i den deprecierade nationella valutan är ett problem som måste hanteras på något sätt men är av övergångskaraktär.

Den extrema åtstramningspolitiken, ”intern devivering”, en följd av euron som valuta och oförmågan att på en gång och kraftfullt nedskryta statsskulden, har i stället tryckt ner efterfrågan, hämmat tillväxten, skapat massarbetslöshet och slagit ut massor av företag.

4. Den grekiska folkomröstningen gick om intet : EU har kommit djupare in i den efterdemokratiska perioden

Premiärminister Giorgos Papandreou utlyste måndagen 31 oktober en folkomröstning om det nya EU-sparpaketet inför parlamentet. ”Papandreou motiverade sitt överraskande beslut sent på måndagen med att den grekiska befolkningen själv måste avgöra landets öde.

- Vi litar på våra medborgare, på deras sunda förnuft och på deras beslut, förklarade han inför det egna socialistpartiet.” SvD 2/11 -11

Att folket skulle få bestämma i demokratins födelseland var ett besked som sänkte börserna i Europa. Reaktionen var inte måttliga. ”- Det här är som att kasta in en handgranat när toppmötet gjort upp om hur osäkerheten i eurozonen ska hanteras, säger Irlands Europaminister Lucinda Creighton.” ”Men fram till folkomröstningen kan det hinna uppstå så stora ekonomiska skador att landet vid ett ja gjort sig så omöjligt inom valutaunionen att det tvingas gå tillbaka till en nationell valuta och kliva ut i det hittills okända”, skriver DN:s Johan Schück.” DN 2/11 -11 Vart har de demokratiska idealen tagit vägen? Man tar sig för pannan.

Därefter kallade duon , Frankrikes president Nicolas Sarkozy och Tysklands förbundskansler Angela Merkel, Greklands premiärminister Giorgos Papandreou till möte i Cannes på onsdagskvällen den 2 november. DN 3/11 -11 Vid mötet utsattes Papandreou för hårt tryck. ”Merkel fastslog att det centrala var att stabilisera euron, inte att rädda grekerna. Innan Grekland accepterat paketet skulle inte Aten få en enda cent till i nödlån.” Men vad var den springande punkten? Det var inte säkert, att folkomröstningen skulle bekräfta EU-elitens vilja. ”Men som opinionsundersökningarna ser ut går det inte att förvänta sig en jaseger.” DN 4/11 -11 Det var inte tal om att folkviljan skulle råda.

”**Vid en presskonferens** på torsdagskvällen konstaterade sedan Nicolas Sarkozy med tillfredsställelse att frågan om en grekisk folkomröstning just hade blivit avförd. Han förklarade detta med att budskapet från honom och Angela Merkel, vars syfte var att försvara euron, hade gett avsedd effekt.” DN 4/11 -11

Och premiärminister Giorgos Papandreou fick krypa till korset. ”- Folkomröstningen var aldrig ett självändamål, förklarade Papandreou efter ett krismöte med regeringen och lät förstå att det enda han stävat efter var en bred politisk uppslutning bakom de omstridda åtgärderna.” SvD 4/11 -11 Men har inte demokrati ett egenvärde?

Men nu vet grekerna vad som gäller: ”Merkel fastslog att det centrala faktiskt var att stabilisera euron, inte att rädda grekerna.”

Det inträffade är bara en bekräftelse på att EU allt djupare har gått in i den efterdemokratiska perioden.

Kaj Lidén
ordf, Folkrörelsen Nej till EU – Botkyrka
www.nejtill.eu.se/botkyrka